

آشنایی با پاره‌ای از مفاهیم و اصطلاحات تجاری و اقتصادی

Cost and Freight (Named Port of
Destination)/ C&F/ CFR/ CF

قیمت کالا و کرایه تا بندر مقصد (نام بندر
مقصد) / سی اند اف / سی. اف. آر/
سی. اف.

شرایطی است در قرارداد فروش بین‌المللی که طبق آن فروشنده کالا را روی عرشه کشتی در بندر بارگیری تحویل می‌دهد و کرایه حمل آنرا تا بندر مقصد تعیین شده می‌پردازد.

با توجه به اینکه فروشنده قرارداد حمل دریایی کالا به مقصد را منعقد می‌کند، ضروری است نام بندری که مقصد کالا است در قرارداد فروش معین گردد. فروشنده باید مسیری عادی را برای حمل کالا انتخاب نماید و در صورت وجود مسیرهای گوناگون به نحوی عقلانی عمل کرده، از مواجه ساختن کالا با خطر از میان رفتن یا آسیب دیدن اجتناب کند.

توضیحات: قرارداد مبتنی بر C&F، همانند FOB و CIF، در زمره قراردادهای حمل (Shipment Contracts) بوده، جزء قراردادهای رسید (Arrival Contracts) محسوب نمی‌شود، زیرا فروشنده کالا را در بندر بارگیری روی عرشه کشتی به متصدی حمل و نقل (شرکت کشتیرانی) تحویل داده و کرایه حمل آنرا تا بندر مقصد می‌پردازد، اما تعهدی در مورد رساندن کالا به دست خریدار ندارد.

فروشنده متعهد است کالا را طبق معمول بسته‌بندی کند، مگر اینکه در عرف تجارت، حمل آن نوع کالا بدون بسته‌بندی صورت گیرد. وی همچنین باید مجوز صدور کالا را اخذ و آنرا از گمرک کشور مبدأ ترخیص نموده، همینطور هزینه عملیات بازرسی کالا را بپردازد. هزینه بارگیری کالا روی کشتی نیز بر عهده فروشنده است، هرچند این هزینه معمولاً جزء کرایه حمل محسوب و دریافت می‌شود.

اگر چه فروشنده باید هزینه حمل کالا تا بندر مقصد مقرر در قرارداد فروش را بپردازد، اما مسئولیت وی در قبال کالا، با عبور آن از لبه (نرده) کشتی خاتمه پذیرفته و از آن لحظه بعد خریدار مسئول هر گونه افزایش در هزینه‌ها و تمام خطرات احتمالی متوجه کالا می‌باشد.

فروشنده به موجب شرایط C&F، اجباری به بیمه حمل و نقل دریایی کالا نداشته و در صورت پیش‌بینی چنین بیمه‌ای در قرارداد فروش، هزینه آن بر عهده خریدار خواهد بود. تصریح این مطلب در قرارداد مبتنی بر C&F که بیمه بر عهده خریدار است، صرفاً جنبه اعلامی ندارد، بلکه خریدار را از بابت تهیه بیمه‌نامه‌ای متداول، از همان نوع، که فروشنده طبق شرایط CIF موظف به تهیه آن است، متعهد می‌سازد.

بازرگانان می‌توانند خصوصیات C&F را با نیازهای خود منطبق سازند، به شرط آنکه ماهیت آن تغییر نیابد. بطور مثال باید متذکر شد که بنا به عرف، هزینه تخلیه کالا از

کشتی در بندر مقصد بر عهده خریدار است، اما اگر در قرارداد فروش پس از (C&F) کلمه «تخلیه‌شده» (Landed) اضافه شود، در اینصورت به جای خریدار، فروشنده هزینه تخلیه کالا (برای مثال مخارج دوبه کاری و باراندازی) را متقبل خواهد شد. البته بر عهده گرفتن هزینه تخلیه توسط فروشنده بدین معنا نیست که نقطه تحویل از بندر مبدأ به بندر مقصد منتقل شده است، بلکه اضافه شدن کلمه «تخلیه‌شده» تنها بر تقسیم هزینه‌ها میان فروشنده و خریدار اثر می‌گذارد.

بطوریکه ملاحظه می‌گردد در قرارداد فروش مبتنی بر (C&F) فروشنده کرایه حمل کالا به مقصد را تقبل می‌کند، اما مسئولیتش از بابت خطراتی که احتمال دارد متوجه کالا گردد، با عبور کالا از لبه (نرده) کشتی در بندر بارگیری، به خریدار منتقل می‌شود. بنابراین در (C&F) برخلاف FOB نقاط انتقال هزینه و خطر بر یکدیگر انطباق ندارند.

فروشنده هزینه حمل کالا را تا بندر مقصد می‌پردازد، در حالیکه مسئولیتش در مورد کالا، قبلاً در بندر بارگیری با عبور کالا از لبه کشتی به خریدار انتقال می‌یابد. از سوی دیگر، (C&F) تفکیکی تصنعی میان ترتیبات مربوط به حمل و نقل، و در صورت لزوم بیمه کالا بوجود می‌آورد، در حالیکه در FOB و CIF این ترتیبات بطور طبیعی جریان پیدا می‌کنند.

در FOB خریدار قراردادهای مربوط به حمل و نقل و بیمه را منعقد می‌کند و در

فروشنده این وظیفه را به انجام می‌رساند. از همین رو صادرکننده ترجیح می‌دهد بر مبنای C&F معامله نکند، مگر هنگامیکه کشور متبوع خریدار بنا به دلایل سیاسی یا به قصد صرفه‌جویی ارزی، این الزام را برای واردکنندگان خود بوجود آورد که بیمه کالاهای وارداتی توسط شرکتهای بیمه داخلی صورت پذیرد.

در قرارداد فروش بین‌المللی کالا بر مبنای C&F، فروشنده عموماً باید بارنامه‌ای دریایی و مبین قرارداد حمل دریایی کالا به بندر مقصد مقرر در قرارداد فروش تهیه کند که دارای خصوصیات زیر باشد:

۱ - بارنامه «بدون نقص» (Clean) باشد. «بدون نقص» بودن متضمن این معنا است که در بارنامه هیچگونه شرط یا توضیح اضافی که بر معیوب بودن کالا یا بسته‌بندی آن دلالت صریح کند، وجود نداشته باشد.

۲ - بارنامه بر «قرار داشتن کالا روی عرشه کشتی» (On Board) یا «بارگیری کالا در کشتی» (Shipped) دلالت نماید. این امر بدان مفهوم است که طبق شرایط C&F، بارنامه «کالای دریافت شده جهت حمل» (Received for Shipment)، قابل قبول نخواهد بود، مگر اینکه در آن قرار داشتن کالا روی کشتی یا بارگیری کالا در آن مورد تأیید متصدی حمل و نقل (حمل‌کننده) قرار گرفته باشد.

۳ - بارنامه به صورت «قابل انتقال» (Negotiable) باشد، یعنی خریدار در صورت تمایل بتواند آنرا از طریق ظهرنویسی

به دیگری منتقل نماید یا نزد بانک بازکننده اعتبار به وثیقه گذارد. به عبارت دیگر، حامل نسخه اصلی چنین بارنامه‌ای می‌تواند آنرا به متصدی حمل و نقل ارائه داده و کالا را به شرح مندرج در آن تحویل گیرد.

علاوه بر بارنامه دریایی، فروشنده ملزم است سیاهه تجاری کالای حمل شده را به گونه‌ای کاملاً منطبق با شرایط فروش تنظیم کند. زیرا مشاهده هر نوع اختلافی میان آندو می‌تواند مشکلاتی را در مورد قبولی سند مزبور و پرداخت قیمت کالا از جانب خریدار پدید آورد. قیمت مندرج در سیاهه تجاری شامل قیمت کالا و هزینه حمل آن تا بندر مقصد مقرر در قرارداد فروش می‌باشد.

فروشنده دو سند اصلی فوق‌الذکر و دیگر اسنادی که تهیه آنها بنا به قرارداد فروش بر عهده وی می‌باشد، مانند گواهی مبدأ، سیاهه کنسولی و گواهی کیفیت را تسلیم خریدار می‌نماید. خریدار، اسناد ارائه شده توسط فروشنده را در صورت انطباق آنها با قرارداد فروش، قبول و قیمت کالا را به ترتیب پیش‌بینی شده در قرارداد پرداخت می‌کند. در این زمان است که مالکیت کالا به خریدار انتقال می‌یابد. بنابراین بین تحویل کالا به کشتی (انتقال مسئولیت به خریدار) و تحویل اسناد به خریدار (انتقال مالکیت) فاصله بوجود می‌آید. در این فاصله چنانچه اختلافی میان فروشنده و متصدی حمل و نقل بروز کند، فروشنده طرف دعوی علیه حمل‌کننده خواهد بود نه خریدار، چون تنها

پس از انتقال مالکیت کالا به خریدار است که وی حق دارد از بابت خسارات وارده، علیه حمل کننده اقامه دعوی کند.

همچنین باید متذکر شد که طبق شرایط C&F خریدار کالا را در محل تحویل (عرشه کشتی) دریافت نمی‌کند، بلکه با در اختیار داشتن بارنامه - که در حکم سند مالکیت کالا است - آنرا از متصدی حمل و نقل دریافت می‌دارد. بنابراین چنانچه کالا طی سفر دریایی از میان رفته یا آسیب دیده باشد، خریدار می‌تواند با استناد به بارنامه صادره که بدون نقص بوده و برقرار داشتن کالا روی کشتی (یا بارگیری کالا در کشتی) دلالت دارد، علیه شرکت کشتیرانی اقامه دعوی کند. این شرکت نیز باید مطابق قرارداد حمل و نقل از عهده جبران خسارات وارده برآید، گرچه با درج شروط و استثنائاتی در قرارداد مزبور حقوق خریدار در این خصوص تا حد زیادی محدود می‌گردد. بنابراین، در صورت بیمه بودن کالا در طول سفر دریایی، خریدار عملاً خسارات مزبور را طبق شرایط بیمه‌نامه از شرکت بیمه دریافت خواهد داشت. هنگامیکه در معاملات مبتنی بر C&F پرداخت قیمت کالا از طریق اعتبار اسنادی صورت گیرد، بانکها طبق مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی، همچون ترتیبات معمول در CIF، هنگامی وجه اعتبار را به ذینفع پرداخت خواهند کرد که ضوابط فوق‌الذکر در مورد بارنامه دریایی و سیاهه تجاری رعایت گردیده و سایر اسناد نیز به شرح مقرر دریافت شده باشد.

اتاق بازرگانی بین‌المللی ICC با هدف استاندارد کردن اصطلاحات تجاری، مهمترین تعهدات فروشنده و خریدار را در قراردادهای فروش بین‌المللی مبتنی بر CIF، به شرح زیر تعیین کرده است: تعهدات فروشنده:

— انعقاد قرارداد حمل و پرداخت کرایه تا مقصد تعیین شده

— تحویل دادن کالا روی عرشه کشتی.

— اخذ مجوز صدور و در صورت لزوم پرداخت مالیات و عوارضی که به صدور کالا تعلق می‌گیرد.

— تهیه سیاهه تجاری (فاکتور) و بارنامه‌ای بدون نقص برای خریدار که برقرار داشتن کالا روی کشتی دلالت کند.

— پرداخت هزینه‌های بارگیری

— پرداخت هزینه‌های تخلیه تا حدودی که جزئی کرایه حمل محسوب می‌شود.

تعهدات خریدار:

— قبول تحویل کالا پس از حمل آن به کشتی، هنگامیکه سیاهه تجاری (فاکتور) و بارنامه به وی ارائه گردند.

— پرداخت هزینه‌های تخلیه تا حدودی که جزئی کرایه حمل محسوب نمی‌شود.

— طرفین قرارداد فروش کالا، در صورت تمایل می‌توانند با افزودن واژه «اینکوترمز» (INCOTERMS) به دنبال C&F، یا

تصریح این مطلب که اینکوترمز ناظر بر قراردادشان خواهد بود، مقررات اتاق

بازرگانی بین‌المللی در این خصوص را بر قرارداد خود حاکم گردانند.

بطوریکه ملاحظه می‌گردد بر اساس شرایط C&F فروشنده عموماً کالا را از طریق دریا حمل و کرایه حمل آن تا بندر مقصد مقرر را می‌پردازد، منتهی مسئولیت وی در قبال کالا در بندر بارگیری به خریدار منتقل می‌شود. اتاق بازرگانی بین‌المللی نیز از این رویه غالب پیروی می‌کند، اما در رویه‌های تجاری برخی کشورها، فروشنده می‌تواند،

به هنگام معامله بر مبنای C&F، علاوه بر حمل دریایی، از دیگر شیوه‌های حمل و نقل نیز استفاده کند، یا طبق برخی رویه‌های دیگر، فروشنده فقط کرایه حمل کالا تا بندر بارگیری را می‌پردازد و هزینه حمل آن تا بندر مقصد بر عهده خریدار قرار دارد. البته در چنین صورتی باید بعد از C&F نام بندر مبدأ، به جای نام بندر مقصد، قید گردد تا در تشخیص تعهدات و مسئولیت‌های خریدار و فروشنده مشکلی ایجاد نشود.

